

i Veile Amt. Efter at Lehnbesidderen i Naaret 1865 havde forespurgt, om der var Noget til Hinder for, at Bjerrebysgaard, som efter hans Formening ikke var fæstepligtig i det den i Tiden fra 1780—1821 havde været bortforpagtet, nu ved indtrædende Fæsteledighed atter maatte bortforpagtes, saa resolverede Indenrigsministeriet, at da Gaarden efter de foreliggende Oplysninger maatte betragtes som en Selveierbondedgaard hvorover Herligheden tilhører Grevstabet, maatte Besidderen antages at være pligtig til at behandle den som Bondedgaard. Der- efter fremkom Lehnbesidderen i Mai 1883 med et nyt Andragende, hvori han stærkt vilde hævde, at den Omstændighed, at Bjerrebysgaard, som i en lang Periode, efter at den var bleven underlagt Grevstabet, havde været behandlet som en fri Forpagtergaard, og at den derefter var bleven bortfæstet, ikke kunde gøre den til fæstepligtig Jord, og han anførte dernæst, at det af Hensyn til denne Gaards Beliggenhed ved Grevstabets Skove, dens Bestaenighed og dens Størrelse, var særlig magpaaliggende at bevare den som fri Forpagtergaard, og at han derfor maatte anse sig for forpligtet til at forelægge Spørgsmaalet herom til Domstolens Afgjørelse, saafremt der ikke maatte kunne opnaas et Arrangement. Han androg derfor paa, at den mulige Forpligtelse til at behandles som Bondedgaard maatte fra Bjerrebysgaard overføres til fri Jorder, til Gæmpe, Nebbegaard eller Ingvorsirup i Sylland. Efter at Nebbegaard var bleven erkjendt som fri Hovedgaard ved Resolution af 26de Januar f. A., og efter at Deklaration fra Eieren var indkommen, blev denne Om- lægning bevilget. Dette er det eneste Til- fælde, i hvilket der i de omspurgte sidste 10 Aar har været meddelt Approbation paa Overførelsen af jydsk Herregaardstax til Bondedjord i Østifterne, og dette Tilfælde havde, som jeg allerede har nævnt, den eiendomme- lige Art, at der var reist Tvivl om den ved- kommende Bondedjords Bestaenighed som skattepligtig Jord, og at Besidderen havde erklæret, at han vilde overgive dette Spørgs- maal til Domstolens Afgjørelse, og om In- denrigsministeriet i 1865 ikke havde næret nogen Tvivl i saa Henseende, saa er det dog en Selvfølge, at Domstolene kunde komme til et andet Resultat. Der kan der- for heller ikke, baade fordi det her om- meldte Tilfælde er aldeles enkeltstaaende og paa Grund af dets nysnævnte eiendomme- lige Bestaenighed, herfra udledes nogen Regel for de Grundsætninger, som Indenrigsmini- sterien følger med Hensyn til Overførelsen af jydsk Herregaardstax til Bondedjord i Østif-

terne. Naar der saaledes i det omspurgte Tidrum af 10 Aar kun foreligger dette ene Tilfælde, saa tør jeg anse det som et Vid- nesbyrd om, at Ministeriet ved Afgjørelsen af deslige Spørgsmaal iagttager megen Forsigtighed og Varjomhed, thi det kan neppe betvioloes at hvis det ikke var saa, vilde der jo være blevet gjort flere Forsøg paa at erholde lignende Arrangements op- prøbere. Men ligesom dette hidtil har været Tilfældet, saa er det ogsaa Mini- steriets Agt i Fremtiden at vise den samme Forsigtighed og Varjomhed lige overfor Spørgsmaal af den Art og navnlig ikke at meddele Approbation herpaa uden aldeles undtagelsesvis, hvor ganske særlige Om- stændigheder maatte tale derfor.

Jor saa vidt den ærede Forespørger ønsker Oplysninger om, hvilke Grundsætninger Indenrigsministeriet agter at følge, naar Tilfælde af den omspurgte Bestaenighed maatte forelægges til dets Afgjørelse, skal jeg i al Korthed tilføie Følgende. Det er, som den ærede Forespørger fremhævede, en Forudsætning i vor Landbolovgivning, hvor- fra der kun er gjort ganske enkelte udtrykke- lige Undtagelser — jeg skal nævne Fæste- loven af 19. Februar 1861 § 2 og Lov af 9. Marts 1872, § 5 — at Bondedjord skal for- blive i Bondedbrug, og at Bondedgaardens Antal ikke maa formindskes, og det er en Selvfølge, at Ministeriet maa have dette for- Die, og paa det Nøieste paa, at der ikke ved Arrangementer af den her omhandlede Bestaenighed gaar saa meget som en Kvad- dratalen Bondedjord ind under en Hoved- gaard mere, end der derfra udlægges til Bonded- brug, samt desuden paa det Nøieste at paa, at der for hver Bondedgaard, der indtages, bliver udlagt en anden Bondedgaard af væ- sentlig samme Størrelse og Godhed. Lige- som Lovgivningen med Hensyn til Magelæg mellem Hovedgaardsjord og Bondedjord paa det samme Gods indeholder en udtrykkelig Forudsætning om Fæste- ledighed, saaledes er det intet Steds i Lov- givningen forbudt at lade deslige Omlæg- ninger foregaa mellem forskellige af hinanden uafhængige Gods eller overhovedet mellem forskellige Eiendomme, hvor de saa end maatte være beliggende. Der vilde derfor heller ikke kunne bebreides Ministeriet noget Illoyalt, om det gik ind paa deslige Arrange- menter, forudsat selvsølgelig, at den Hoved- regel, jeg nys nævnte, iagttages, men paa den anden Side maa det jo erkjendes, at det ingenlunde kan være en Landkommune lige- gyldigt, om maaste flere af dens Bonded- gaarde gaar ud af Bondedbrug ved at gjøres til Hovedgaardsjord, og at det navnlig i